

Collectie Atlas Dreesmann

Algemene kenmerken

Toegangsnummer: 10094

Periode: 1580 ca.-1940 ca.

Archiefvormer

Dreesmann, W.J.R.

Inleiding

De archiefvormer

W.J.R. Dreesmann (1885-1954) bracht in de eerste helft van de twintigste eeuw een verzameling schilderijen, tekeningen, grafiek en boeken met betrekking tot Amsterdam bijeen. Daarnaast legde hij zich toe op klokken, muziekinstrumenten, munten en penningen, porselein, goud- en zilverwerk. Hij was de zoon van A.C.R. Dreesmann, de oprichter van het warenhuis Vroom & Dreesmann. Zijn woonhuis Johannes Vermeerstraat 2 richtte hij in als museum Dreesmann en stelde het in 1950 voor het publiek open. Zijn verzameling tekeningen en prenten was de laatste particuliere collectie van deze kwaliteit en omvang die in de twintigste eeuw gevormd werd.

Het archief

Gewoonlijk spreekt men over de 'Atlas Dreesmann'. Het Gemeentearchief kon het grootste deel ervan – ongeveer 6500 tekeningen en prenten – verwerven, toen de erfgenamen van Dreesmann haar in 1960 lieten veilen. Andere belangrijke kopers waren het Stedelijk Museum Amsterdam en de 'Stichting tot bevordering van de inrichting van een historisch museum', het latere Amsterdams Historisch Museum.

Onder de tekeningen in het Gemeentearchief bevindt zich een groot aantal dat tot het beste behoort dat in Nederland op topografisch gebied is geproduceerd. Het overgrote deel van de prenten bestaat uit bijzonder fraaie afdrukken. Bovendien omvat de collectie een zeer groot aantal portretten van belangrijke Amsterdammers van de late zestiende tot de twintigste eeuw. Daaronder zijn vele bekende tijdgenoten van de verzamelaar. Deze portretten zijn niet zelden in opdracht van Dreesmann vervaardigd. Een ander hoogtepunt wordt gevormd door het complete Amsterdamse etswerk van de Amerikaan J. McNeill Whistler (1834-1903) en veertien etsen en zeven tekeningen van Engelse tijdgenoten. Verder telt de collectie bijna 300, merendeels unieke, reclamedrukwerkjes uit de achttiende en negentiende eeuw. De collectie bestaat uit 4600 prenten, 1475 tekeningen en 425 andere documenten. Tussen 1942 en 1951 verscheen het driedelige boekwerk 'Verzameling Amsterdam W.J.R. Dreesmann', waarin de Amsterdam-collectie van Dreesmann is gecatalogiseerd.